



СЛУЖБЕН ВЕСНИК

НА НАРОДНА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

„Службен весник на НРМ“ излегува по потреба. Ракописите не се враќаат. Огласи по тарифата.

Петок, 31 март 1961
Скопје
Број 10 Год. XVII

Претплата за 1961 год. изнесува 1.500 дин. Овој број чини 48 дин. Жиро сметка број 802-11/1-602.

54.

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ОПШТЕСТВЕНИОТ ПЛАН ЗА СТОПАНСКИОТ РАЗВИТОК НА НАРОДНА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ЗА 1961 ГОДИНА

На основа член 71 точка 11 од Уставниот закон за основите на општественото и политичкото устројство и органите на власта на Народна Република Македонија се прогласува Општествениот план за стопанскиот развнток на Народна Република Македонија за 1961 година, што Народното собрание на Народна Република Македонија го усвои на седницата на Републичкиот собор, одржана на 6 март 1961 година и на седницата на Соборот на производителите, одржана на 6 март 1961 година.

У број 2
6 март 1961 година
Скопје

Потпретседател на Народното собрание, Видое Смилевски, с. р.
Претседател на Извршниот совет, Александар Грличков, с. р.

ОПШТЕСТВЕН ПЛАН ЗА СТОПАНСКИОТ РАЗВИТОК НА НАРОДНА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ЗА 1961 ГОДИНА

Дел први

Глава I

ОСНОВНИ ЦЕЛИ И ЗАДАЧИ НА ОПШТЕСТВЕНИОТ ПЛАН ЗА 1961 ГОДИНА

Врз база на основните економско-политички цели, поставени со Општествениот план за развнток на стопанството на ФНРЈ за 1961—1965 и 1961 година, Општествениот план за стопанскиот развнток на НРМ за 1961—1965 година, достигнуаата во развнтокот на стопанството во последните години, што особено се огледуваат во :

- интензивната стопанска активност остварена во сите стопански дејности;
- зголемените инвестициони вложувања воопшто, особено во индустријата, земјоделството и општествениот стандард;
- зголемената запосленост и продуктивноста на трудот;
- зголемената лична потрошувачка и општествен стандард;
- и ползувајќи ги поволните движења во развнтокот на стопанскиот систем, методите на организацијата и функционирањето на стопанството.

Општествениот план за стопанскиот развнток на НР Македонија за 1961 година ги поставува следните основни задачи:

1. да се зголеми обемот на производството во сите стопански области во согласност со насоките на Општествениот план за развнтокот на стопанството во НР Македонија за периодот 1961—1965 година. За таа цел, покрај потребата индустријата да го зголемува производството со релативно висока стопа, нужно е да се зголеми производството во градежништвото, земјоделството и прометот во трговијата и угостителството.

2. Да се оствари понатамошно зголемување на продуктивноста на трудот, како најважен услов за подигање на животниот стандард на населението. За таа цел потребно е да се продолжи со напорите за подобро користење на капацитетите, побрзо ефектуирање и овладување со новите погони и технолошки процеси, понатаму да се подобрува системот на распределбата, стимулативните форми за наградување и организацијата на работењето на стопанските организации и да се зајакнат напорите за стручно образование на работниците.

3. Треба да се продолжи со усилбите за зголемување на економичноста и намалување на трошоците во работењето на стопанските организации како еден од решавачките фактори за поуспешно остварување на задачите на општествениот план.

4. Во согласност со зголемувањето на продуктивноста на трудот треба да се обезбеди пораст на реалната лична потрошувачка, особено на работниците и службениците и општествениот стандард воопшто.

Во областа на општествениот стандард треба да се зајакнат вложувањата во културно-социјалната дејност, изградбата на станови и училишни објекти и објекти за здравствената заштита.

5. Во инвестиционата изградба нужно е да се продолжи со интензивните вложувања во сите области, а особено во индустријата. За реализација на започнатите објекти, особено оние што се финансирани од гарантираните инвестиции треба да се вложат големи усилби за брзо и ефикасно завршување и пуштање во погон.

Покрај тоа, нужно е да се преземат широки подготвителни мерки за реализација на инвестиционата програма за периодот 1961—1965 година, со изготвување на документација, оспособување на оперативата и решавање на кадровските проблеми.

За порационално користење на средствата на стопанските организации народните одбори и Републиката треба нивната употреба да се насочи

кон такви вложувања кои даваат најбрз и најголем пораст на производството.

6. Да се продолжи со помагање развитокот на неразвиените подрачја со преземање на нужните мерки, во согласност со насоките на Општествениот план за развитокот на стопанството за периодот 1961—1965 година.

Дел втори

НАСОКИ ЗА СТОПАНСКИОТ РАЗВИТОК ВО 1961 ГОДИНА

Глава II

ОПШТЕСТВЕН БРУТО ПРОИЗВОД, ОПШТЕСТВЕН ПРОИЗВОД И НАЦИОНАЛЕН ДОХОД

1. Производство

1. Врз база на достигнатиот ниво на производството во 1960 година, постојните материјални и општествени услови, како и утврдените цели и задачи со Општествениот план за стопанскиот развиток на НР Македонија за 1961—1965 година, се предвидува во 1961 година да се оствари следниот номинален пораст на општествениот бруто производ, општествениот производ и национален доход:

	Во милиони динари Во тековни цени				
	1959	1960	1961	1960	1961
Општествен				1959	1960
бруто производ	217750	256760	295300	117,9	115,0
Општ. производ	113590	131350	150660	115,6	114,7
Национ. доход	105760	121935	139985	115,3	114,8

Реалното движење на општествениот бруто производ, општествениот производ и националниот доход, пресметано по исти цени, е следното:

	Во милиони динари Во цени од 1959 година				
	1959	1960	1961	1960	1961
Општествен				1959	1960
бруто производ	217750	245600	275090	112,8	112,0
Општ. производ	113590	125100	139860	110,1	111,8
Национ. доход	105760	115875	129365	109,6	111,6

Националниот доход на еден жител, при просечен годишен пораст на населението од 2%, во 1961 година расте за 9,4% во споредба со 1960 год.

2. По одделни стопански области се предвидува следниот номинален пораст на општествениот бруто производ:

	Во милиони динари По тековни цени				
	1959	1960	1961	1960	1961
Вк. стопанство	217750	256760	295300	117,9	115,0
Индустија	86400	106000	118100	122,7	111,4
Земјоделство	63230	65480	76580	103,6	117,0
Шумарство	800	980	1150	122,5	117,3
Градежништво	22800	29200	35700	128,1	122,3
Сообраќај	11310	13930	15600	123,2	112,0
Трг. и угостит.	15430	19200	22200	124,4	115,6
Занаетчиство	17780	21970	25970	123,6	118,2

Предвидениот пораст на општествениот бруто производ, општествениот производ и националниот

доход, ја обезбедува структурата на производството потребна за остварување на набележените цели и задачи во овој општествен план.

Глава III

ИНВЕСТИЦИИ

1. Во согласност со основните смерници утврдени со Општествениот план за стопанскиот развиток на Народна Република Македонија за 1961--1965 година, во 1961 година се предвидени зголемувања на инвестиционите вложувања во стопанството и општествениот стандард.

Во 1961 година треба поинтензивно да се продолжи со вложувањата во објектите што се во изградба и што можат уште во 1961 година да се довршат, пред сè во индустријата; во сообраќајните капацитети; во модернизацијата и механизација на градежништвото, а посебно во довршувањето на објектите од градежната индустрија. При ова треба да се настојува и да му се посвети поголемо внимание на скратувањето на роковите за пуштање на одделни објекти во погон.

Одделно внимание во 1961 година треба да се посвети на побрзата изградба и довршувањето на објектите предвидени во структурата на гарантираните инвестиции за стопанскиот развиток на НР Македонија од 1957 до 1961 година.

Зголемените инвестиции во нестопанските дејности првенствено треба да се користат за изградба на станови, изградба на училишен простор и здравствени капацитети.

За да се обезбедат напред изнесените основни задачи на инвестиционата изградба во 1961 година, треба да се изврши полна мобилизација на расположивите средства на Републиката, народните одбори и стопанските организации и да се поттикнува здружувањето на расположивите средства на стопанските организации и комуниите, усогласувајќи ги нивните интереси.

2. Вкупните општествени бруто инвестициони вложувања во основни и обртни фондови за 1961 година се предвидуваат во износ од 74,9 милијарди динари, и тоа:

	Во милијарди динари По тековни цени		
	1960	1961	Индекс 1961/1960
Вкупно:	57,3	74,9	130,7
Во основни фондови	53,0	67,9	128,7
Во обртни фондови	4,3	7,0	162,8

Инвестициите во обртните фондови во 1961 година предвидени се на значитно повисок ниво во однос на 1960 година. Со оглед на расположивите средства и примената на соодветна кредитна политика, стопанските организации и другите органи кои располагаат со инвестициони фондови треба да вложуваат во обртни фондови значитно повеќе средства одошто во претходните години.

3. Општествените бруто инвестициони вложувања во основните фондови на стопанството се оценуваат во износ од 54,7 милијарди динари. Бруто вложувањата во општествениот стандард изне-

суваат 12,5 милијарди динари, односно 13,2 заедно со другите нестопански инвестиции.

Се предвидува следната структура и динамика на вкупните бруто општествени инвестиции во основните фондови:

	Во милијарди динари		По тековни цени		Индекс 1961/1960
	1960 Износ	Струк.	1961 Износ	Струк.	
Вкупно:	53,0	100	67,9	100	128,1
Стоп. инвестиции	43,0	81,1	54,7	80,6	127,2
Нест. инвестиции	10,0	18,9	13,2	19,4	132,0
Општ. стандард	9,45	17,9	12,5	18,4	132,3
Други нест. инвест.	0,55	1,0	0,7	1,0	127,3

Инвестициите во општествениот стандард имаат нешто поголем пораст, а со оглед на поголемените вложувања за изградба на станови, училишен простор и изградба на објекти во здравствено-социјалните служби.

4. Во склопот на стопанските инвестиции се предвидува следната распределба и динамика на општествените вложувања во основните фондови:

	Во милијарди динари		Индекс 1961/1960
	1960	1961	
Вкупно:	43,0	54,7	127,2
Индустрија и рударство	17,5	24,0	137,1
Земјодел. со водост.	12,5	12,5	100,0
Шумарство	0,7	0,8	114,3
Градежништво	1,3	2,0	153,8
Сообраќај	7,5	11,4	152,0
Трговија и угостит.	2,8	3,1	110,7
Занаетчиство	0,7	0,9	128,6

Во 1961 година поголем пораст имаат инвестиционите вложувања во индустријата, сообраќајот, како и за механизација на градежништвото. Големото учество на гарантираните инвестиции во индустријата и сообраќајот придонесува вкупните вложувања во овие две области да имаат значително поголемо учество и динамика во споредба со 1960 година.

Структурата на општествените бруто инвестиции во стопанството се предвидува:

	1960	1961
Вкупно:	100	100
Индустрија и рударство	49,7	43,9
Земјоделство со водост.	29,1	22,8
Шумарство	1,6	1,5
Градежништво	3,0	3,7
Сообраќај	17,5	20,8
Трговија и угостителство	6,5	5,7
Занаетчиство	1,6	1,6

5. Согласно со предвидените основни смерници на инвестиционата политика за 1961 година, расположливите средства по поодделни стопански области првенствено ќе се користат во следните намени:

Со предвидениот обем на инвестиции во индустријата и рударството, покрај довршувањето и засиленото инвестирање во објектите и реконструкциите што се во тек, треба да се овозможи почнување со градба и на сите објекти од гарантираните

инвестиции, како и почнување градба на други нови објекти и реконструкции. При тоа посебно внимание треба да ѝ се посвети на изградбата на капацитетите во градежната индустрија (производство на тули, вар и др.), што треба да овозможат успешно реализирање на предвидениот обем на инвестиции во целина.

Предвидените средства за земјоделството и водостопанството ќе се употребат за продолжување изградбата на мелиоративните објекти, за набавка на механизација, за поголеми вложувања на сточниот фонд, за унапредување на овоштарството и лозарството, како и за други намени кои ќе можат брзо и во што поголема мера да придонесат за унапредување на целокупното земјоделско производство.

Во шумарството со предвидените инвестиции ќе се продолжи изградбата на шумски комуникации и пошумување воопшто, а посебно подигање на плантажни и други интензивни култури со брз прираст.

Инвестициите во областа на градежништвото ќе се употребат првенствено за набавка на механизација и друга опрема што е потребна за успешно изведување на обемните градежни работи предвидени за 1961 година.

Во сообраќајот инвестиционите вложувања се наменети за реконструкција и модернизација на сообраќајните мрежи, набавка на превозни средства и изградба на поштенско-телеграфско-телефонски капацитети. Поголеми износи од предвидените средства се наменети за изградба на аутопатот „Братство и Единство“ и тоа за целосно довршување на делницата од Скопје до границата со НР Србија и продолжување со изградбата на останатиот дел на аутопатот.

Предвидените средства за инвестиции во трговијата, угостителството и туризмот ќе се користат за довршување изградбата на складишните капацитети, модернизација и изградба на нови продажни капацитети и опремање во трговијата, како и модернизација и проширување капацитетите за исхрана и сместување во угостителството и туризмот. Посебно во 1961 година треба да му се посвети нужното внимание на довршувањето на објектите предвидени во структурата на гарантираните инвестиции.

Инвестициите во занаетчиството првенствено ќе се користат за изградба и довршување на капацитетите за кои во 1960 година се одобрени заеми од Републичкиот инвестиционен фонд и од други извори.

6. Гарантираните инвестиции во 1961 година изнесуваат 25,5 милијарди динари, и тоа:

	Во милијарди динари		
	По тековни цени		
	1960	1961	Индекс
Вкупно:	18,9	25,5	134,9
1. Индустрија и рударство	11,5	14,5	126,1
2. Земјоделство со водост.	3,24	3,4	104,9
3. Шумарство	0,45	0,4	88,9
4. Сообраќај	3,2	6,5	203,1
5. Трговија и угостител.	0,51	0,7	137,3

Зголемениот обем на гарантираните инвестиции во 1961 година треба да овозможи што поцелосно реализирање на средствата предвидени со Перспективниот план за стопанскиот развиток на НР Македонија од 1957—1961 година. Предвидениот износ на средствата треба да овозможи претежен број на објекти од структурата на гарантираните инвестиции да бидат завршени и пуштени во употреба.

7. Во 1961 година се предвидува понатамошен пораст на општествените инвестиции во објектите од општествениот стандард.

Општествените инвестиции за нестопанските дејности се оценуваат:

	Во милијарди динари		
	По тековни цени		
	1960	1961	Индекс 1961/60
Вкупно:	10,0	13,2	132,0
Општествен стандард	9,45	12,5	132,3
— Станбено-комунална изградба	6,45	7,6	117,8
— Културно-социјална изградба	3,0	4,9	163,3
Државни органи, установи и организации	0,55	0,7	127,3

Се предвидува зголемување на општествените бруто инвестициони вложувања во сите дејности на општествениот стандард. При тоа потребно е да се посвети посебно внимание на економичната изградба и брзото завршување на започнатите објекти.

9. Во 1961 година посебно внимание треба да се посвети на ефикасноста и рентабилноста при реализацијата на инвестиционите вложувања. При тоа треба да се настојува да не се пречекоруваат планираните износи за изградбата на одделни објекти и да се остваруваат роковите за пуштање во погон.

Глава IV

ЛИЧНА ПОТРОШУВАЧКА И ОПШТЕСТВЕН СТАНДАРД

I. Лична потрошувачка

1. Реалниот обем на вкупната лична потрошувачка се предвидува да се зголеми за 10,8% односно по жител за 8,7%. Со тоа се продолжува процесот на интензивен пораст на личната потрошувачка како важен фактор во целокупниот стопански и општ развиток.

2. Планираниот пораст на вкупниот обем на реалната потрошувачка на населението за 1961 година е заснован врз предвидувањата на Сојузниот општествен план за зголемување на индустриското и земјоделското производство, како и позголемување увозот на стоки за широка потрошувачка, потоа, предвидувањата на овој план за зголемување на стопанската активност, пораст на запосленоста и продуктивноста на трудот и натамошно унапредување на земјоделското производство.

3. Предвидениот пораст на вкупниот обем на реалната лична потрошувачка овозможува во 1961 година да се зголеми просечните реални заработува

тувачки на запослените за околу 7,4% во однос на 1960 година. Порастот на реалните заработки на запослените во стопанството треба да биде во сразмера со порастот на продуктивноста на трудот. Во 1961 година ќе треба да се спроведе нешто побрз пораст на платите на запослените во државните органи и јавните служби за да се овозможи извесно ускладување на платите во државните органи и јавните служби со заработките во стопанството и воведување на постимулативни форми на наградување во овие области. Во сообразност со тоа ќе се извршат соодветни промени во висината на пензките и инвалиднините.

4. Во 1961 година постојат услови за натамошен пораст на реалната потрошувачка на останатото население, пред сè на земјоделските производители. Тој пораст треба да биде во сообразност со очекуваните резултати во 1961 година во областа на земјоделското производство и услужните дејности.

5. Промените во односите помеѓу цените на одделни производи, што ќе се спроведат во 1961 година, ќе доведат до извесно зголемување на трошоците на животот. Тоа зголемување ќе се компензира со позголемувањето на номиналните лични доходи за да не биде нарушавано предвидениот позголемување на реалниот обем на личната потрошувачка и реалните заработувачки на запослените.

6. За обезбедување порастот на реалната лична потрошувачка и подобрување на животните услови нужно е:

а) Да се оствари што поголем пораст на продуктивноста на трудот и во сообразност со тоа да се формираат заработките на запослените во стопанството. За таа цел потребно е натамошно усовршување системот на наградување по учинок како материјален стимуланс за зголемување продуктивноста на трудот. Позголемувањето на платите во државните органи и јавните служби треба да се користи како услов за воведување постимулативни облици на наградување во тие области.

б) Народните одбори да ѝ посветат уште поголемо внимание на организацијата на снабдувањето на градовите со земјоделски и индустриски производи, како и на организирањето разни услужни дејности. За таа цел нужно е средствата на општинските и околиците инвестициони фондови уште повеќе да се користат за современо опремување на трговската мрежа, за реконструкции и проширување капацитетите за производство на стока за ширска потрошувачка, за изградба на современи објекти за општествена исхрана и други услужни дејности.

в) Политиката на општинските и околиците народни одбори во поглед на дополнителното оптоварување на личните доходи на населението и цените на комуналните и други услуги да биде во согласност со општите поставки на овој план за порастот на реалните плати на запослените, односно реалната потрошувачка на населението.

II. Општествен стандард

1. Во 1961 година ќе се вложат напори за натамошно проширување на материјалната база на општествениот стандард и со тоа да се создадат услови за подобрување функционирањето на дејностите од оваа област. Особено внимание ќе му се посвети на развитокот на школството — проширување на училишниот простор и зголемување на материјалните издатоци за тековно функционирање, проширување мрежата на здравствените установи — одделно превентивните и воопшто на подобрување функционирањето на здравствената служба во сообразност со проширеното здравствено осигурување.

2. Зајакнувањето на станбените заедници и развивањето на нивната дејност треба да претставува една од поважните задачи на општинските народни одбори. Станбените заедници треба да ја зајакнат својата активност во создавањето и развивањето на сервиси и институции што можат да им ја олеснат положбата на семејствата и домаќинствата.

3. Органите на општественото управување во одделните дејности на општествениот стандард треба да настојуваат што порационално и поштедливо да се користат зголемените средства за лични и материјални издатоци во сите дејности на општествениот стандард и социјалното осигурување.

4. Општествените средства за станбено-комуналната изградба во 1961 во однос на 1960 година ќе се зголемат за 18%, што ќе овозможи зголемување на станбената изградба и зголемување на вложувањата во комунални објекти.

Во станбената изградба, покрај фондовите за станбена изградба, треба да се користат и други средства, а особено средства од фондовите за заедничка потрошувачка и на самите граѓани.

Во 1961 година треба уште повеќе да се поттикнува побрзото решавање на поважните комунални проблеми. За таа цел треба да се постигне поповолен однос во вложувањата. За тоа треба да се користат средства на народните одбори, стопанските организации и самите граѓани.

За успешно решавање на задачите во станбено-комуналната изградба нужно е фондовите за станбена изградба да остварат соработка со другите фактори што учествуваат во неа — научно испитателните организации, градежната оператива и индустријата за градежен материјал и др. Треба да се обрне поголемо внимание и да се преземат мерки за спречување на натамошниот пораст на цените на станбената изградба.

5. Во 1961 година се предвидува знатно зголемување на вложувањата во културно-социјалната дејност. За таа цел нужно е да се насочат дел од средствата на буџетите, општествените инвестициони и други фондови, средствата на стопанските и други самоуправни организации и средствата на граѓаните за вложување во изградба на просветни, здравни и социјални објекти.

Со предвидените измени во системот на финансирањето на школството во 1961 година ќе се зго-

лемат средствата како за тековно функционирање на просветните установи така и за забрзана изградба на училишта. Со тоа органите на општественото управување ќе се здобијат со постабилна материјална база за нивната работа на подигање на кадри.

Глава V

БУЏЕТИ

1. Предвидениот пораст на стопанската активност во 1961 година, потребата од натамошниот развиток на службите на општествениот стандард и другите јавни служби, како и обврските на буџетите што произлегуваат од новите прописи за зголемување на платите и инвалидските припадности, ќе доведат до натамошен пораст на буџетските расходи.

Вкупните буџетски расходи на Републиката и народните одбори во 1961 година ќе се зголемат за 20,4% во однос на 1960 година.

Предвиденото зголемување на буџетските расходи треба да овозможи покривање на зголемените потреби што произлегуваат од новите прописи за платите и инвалидните, како и развиток на службите за општествен стандард, а во прв ред за развиток на школството.

Глава VI

ПАЗАР И ЦЕНИ

1. Предвидениот обем на производството и потрошувачката, со поставените меѓусебни односи, овозможува во 1961 година да се постигне подобра снабденост на пазарот и поускладени односи во пундата и побарувачката. За одржување стабилноста на пазарот потребно е навреме да се оствари предвиденото производство и увоз на стоки и со тоа да се овозможи формирање и одржување на пстремните залихи, коишто ќе одговараат на промените во потрошувачката и барањата на пазарот. Од друга страна, стабилноста на пазарот бара да се зачува планираниот ниво на сите видови потрошувачка, особено на инвестиционата и буџетската потрошувачка, а личниот доход во стопанството што повеќе да се сообрази со порастот на продуктивноста на трудот.

2. Развитокот на производството и потрошувачката овозможува во 1961 година да се продолжи со процесот на ускладувањето на меѓусебните односи на цените, нарочно на оние стоки кај кои сè уште постојат осетни диспаритети и кои претставуваат тешкотии во развитокот на производството.

3. Стабилноста на пазарот ќе треба да се одржува на економската основа, т. е. преку редовно снабдување од домашните извори и увозот и одржува на економска основа, т. е. преку редовно одделните видови потрошувачка. Меѓутоа, потребно е да се има увид во положбата на пазарот и доколку се укаже потреба, во интерес на стабилноста на цените, и понатаму да се користат мерките на општествената контрола.

4. Организацијата на стоковниот промет, особено со земјоделски производи, ќе треба и понатаму

таму да се подобрува. Во врска со тоа се налага да се зголемат вложувањата за проширување, техничко опремување и модернизација на трговската мрежа, во што народните одбори ќе треба нарочно да развијат иницијатива.

Глава VII

КАДРИ, ЗАПОСЛЕНОСТ И ПРОДУКТИВНОСТ НА ТРУДОТ

1. Во согласност со Резолуцијата на Сојузната народна скупштина за образованието на стручните кадри, како и насоките наележени во Општествениот план за стопанскиот развој на НР Македонија за 1961—1965 година, во 1961 година ќе се продолжи со веќе преземените мерки за забрзување школувањето и стручното образование на кадрите, во што треба да се постигне полна соработка помеѓу стопанските организации, државните органи и сите институции кои се непосредно заинтересирани за стручното образование на кадрите. За таа цел во 1961 година се предвидува наголемување на средствата потребни за материјално обезбедување на школувањето и стручното образование на младина и возрасните.

Со измените во системот на финансирањето на школството и другите установи за стручно образование што се грижат за издигањето на кадри, ќе се обезбедат средства за позабрзана изградба на училишен простор, како и подобрување во подмирувањето на нивните тековни расходи. Особено внимание треба да му се посвети на забрзувањето изградбата на осумгодишни и стручни училишта во градовите и индустриските центри.

2. За обезбедување извршувањето на предвидениот пораст на материјалното производство и инвестиционата дејност, во 1961 година се предвидува зголемување на запосленоста во општественото стопанство за околу 10.150 лица.

Пораст на запосленоста се предвидува во сите стопански области, особено во индустријата, земјоделството, градежништвото и занаетчиството.

Исто така, се предвидува во 1961 година наголемување на запосленоста во нестопанските дејности за околу 3000 лица.

Предвидениот пораст на запосленоста во стопанството и општествените служби овозможува запослување на целиот прираст на активното население, како и трансфер на дел од земјоделското активно население во неземјоделски дејности.

3. Порастот на продуктивноста на трудот е еден од основните предуслови за остварувањето на предвидениот пораст на материјалното производство и реалната потрошувачка на населението.

Достигнатиот ниво на развојот на основните фондови, зголемените средства на стопанските организации, подобрувањето на техничката опременост на трудот, проширувањето на стимулативните форми во системот на наградувањето на запослените во стопанството овозможуваат натамошен пораст на продуктивноста на трудот.

Стопанските организации треба да продолжат со примената на системот на мерки за наголемување на продуктивноста на трудот. Во таа смисла

од особено значење е натамошното усовршување системот на наградување по комплексен учинок, подобрувањето на квалификационата структура на запослените, подигањето на стручните знаења, подобрувањето на материјалните, културните и другите услови за живот на непосредните производители. Во своите самостојни планови стопанските организации треба да му посветат поголемо внимание на воспоставувањето повољни односи помеѓу порастот на производството, запосленоста и продуктивноста.

Средствата на фондовите на стопанските организации треба да се користат предимно за вложување што ќе овозможат рационализација на производството и наголемување на продуктивноста на трудот.

Мерено со порастот на општествениот производ по еден запослен во општественото стопанство во 1961 година се предвидува пораст на продуктивноста на трудот за околу 5,6%.

Глава VIII

СТОПАНСКИ ЗАОСТАНАТИ ПОДРАЧЈА

1. За забрзување стопанскиот развој на стопански неразвиените подрачја, во согласност со предвидувањата на Општествениот план за развојот на стопанството на НР Македонија за 1961—1965 година, се предвидува од средствата на Републичкиот инвестиционен фонд и Сојузниот фонд за помош на неразвиените подрачја, во 1961 година да се инвестираат околу 1.200 милиони динари.

2. Предвидените средства ќе се употребат за продолжување градбата на започнатите и започнување градба на нови капацитети од преработувачката индустрија.

3. За инвестиционите заеми што ќе се ползуваат од Републичкиот инвестиционен фонд за остварување на програмата за помош на неразвиените подрачја, корисниците на заемите не се задолжени да го полагаат пропишаното учество во инвестиционите вложувања и гарантните износи.

4. Учеството и гарантните износи по заемите од Сојузниот фонд за помош на неразвиените подрачја, што ќе бидат заклучени во рамките на предвидената програма за помош на неразвиените подрачја, ќе се подмируваат од средствата на Републичкиот инвестиционен фонд.

5. Републичките органи, народните одбори на скопските, установите и стручните здруженија треба да укажуваат посебна кадровска, техничка и друга помош во остварувањето на оваа програма.

Дел трети

РАЗВОЈОТ НА ПООДЕЛНИТЕ СТОПАНСКИ ОБЛАСТИ

Глава IX

ИНДУСТРИЈА И РУДАРСТВО

1. Во 1961 година физичкиот обем на индустриското производство се предвидува дека ќе достигне пораст од 15% споредено со 1960 година или 33% споредено со 1959 година.

Предвидениот обем на производството во 1961 година според со 1956 година ќе достигне индекс од 222%, со што се постига преку 15% поголем обем на производството од поставениот со Општествениот план за 1957—1961 година.

2. Се оценува дека производството по индустриски гранки ќе го има следното движење:

	Индекси	
	1961	1961
	1959	1959
Електростопанство	120	103
Производство на јаглен	145	116
Црна металургија	169	121
Обоена металургија	107	104
Индустија на неметали	190	123
Метална индустрија	143	124
Електроиндустрија	226	168
Хемиска индустрија	289	185
Инд. за градежен материјал	146	117
Дрвна индустрија	112	116
Индустија за хартија	180	130
Текстилна индустрија	139	120
Кожарска индустрија	154	156
Индустија за гума	—	—
Прехранбена индустрија	156	123
Графичка индустрија	129	112
Тутунова индустрија	64	63
Филмска индустрија	180	133
Вкупно:	133	115

3. Покачувањето на индустриското производство е условено пред сè од:

— понатамошно засилено искористување на постојните капацитети во целина и поединечно;

— спектуирање на дел од вложените инвестиции за изградба на новите капацитети предвидени со Општествениот план за развитокот на стопанството на НР Македонија во 1957—1961 година. Развојот на индустриското производство врз ефектуирањето на новите објекти нарочно треба да дојде во текстилната, кожарската прехранбената и градежната индустрија;

— зголемување продуктивноста на трудот; и

— соодветно обезбедување на основни сировини, репродукциони материјали и електрична енергија.

4. Потрошувачката на електрична енергија во 1961 година се предвидува да се покачи на 550 милиони КВч или 26,4% повеќе од остварената во 1960 година. Вака предвидениот пораст на потрошувачката во 1961 година се предвидува да биде покриен преку производството од изворите на ова конзумно подрачје и обезбедување електрична енергија од Југословенскиот електросистем. По овој начин треба да се овозможи нормално снабдување потрошувачите со електрична енергија и

да се обезбеди потребната акумулација на енергијата во Маровското Езеро, што треба непречено да го подмири билансот на сила и енергија во текот на 1961, а особено 1962 година.

5. Во рамките на предвиденото покачување на индустриското производство движењето на производството на некои поважни производи се оценува дека ќе биде следното:

	Един. мера	Оцена		Индекси
		производ во 1960	План 1961	
Електрична енергија	gwh	435	450	103
Шавни цевки	т.	6.200	7.500	121
Оловно-цинкана руда	т.	230.000	235.000	102
Хромна руда	т.	88.000	90.000	102
Концентрат на обоени метали	т.	60.000	62.500	104
Феролегури	т.	17.500	18.000	103
Цемент	т.	115.000	115.000	100
Фина и друга керамика	т.	6.400	7.900	123
Шупливо стакло	т.	6.200	9.000	145
Шамотен и други огноотпорни производи	т.	18.000	26.000	144
Фрижидери за домаќинство	ком.	5.000	10.000	200
Воздушни сопирачки	ком.	2.900	4.000	138
Метален намештај	т.	4.700	5.200	111
Трансформатори	т.	530	600	113
Материјал за полнежи на сидовите	ком.	78	92	118
Вар	т.	32.000	35.000	109
Бичена граѓа	м ³	46.100	47.150	102
Плочи деланки и шпер-плочи	м ³	5.050	7.300	145
Кукен модел	гар.	6.320	7.230	114
Волнено предиво	т.	1.980	2.100	106
Памучно предиво	т.	4.200	6.500	155
Волнени ткаенини	000 м ²	2.700	2.750	102
Памучни ткаенини	000 м ²	21.500	21.500	100
Ѓонска кожа	т.	480	480	100
Чевли	000 ч.	112	550	491
Гумени технички производи	т.	—	350	—
Конзервирано овошје	т.	2.260	4.420	196
Конзервиран зеленчук	т.	6.200	7.000	113
Шеќер	т.	9.500	18.000	189
Ферментиран тутун	т.	17.000	10.000	59

6. Пред индустриските претпријатија останува и понатаму потреба од подобрување организацијата на работењето, овладување со техничките и технолошките процеси, заштеди во трошењето на материјалите и нивна замена се поекономични, подобрување на квалитетните и конструктивните својства на готовите производи, освојување на пазарот и друго што треба да обезбеди редовно производство и зголемена економичност.

7. Напоредно треба да се преземат мерки за понатамошно проширување и усовршување на системот на распределбата на доходот и чистиот приход и стимулативните форми на наградување според успехот на стопанската организација и работниот учинок на работниците.

8. Развотокот на индустриското производство во 1961 година треба да биде проширен со специјализирано производство и производство во кооперација, преку што треба да се оствари што покомплесно искористување на постројките во основните и помошните погони.

9. Се оценува дека бројот на новозапослените во индустријата во 1961 година ќе се зголеми за 2.800 лица. Бројот на запослените во тутунската индустрија се очекува да опадне за 1.900 лица, поради смаленото производство на тутун од борбата 1960, а бројот на запослените во другите гранки ќе се зголеми за околу 4.700 лица.

Продуктивноста на трудот во 1961 година се цени дека ќе бележи натамошен пораст од 9,1% (врз физичкиот обем).

10. Инвестиционите вложувања во 1961 година, покрај довршувањето и засиленото инвестирање во објектите и реконструкциите што се во тек, треба да се насочат кон почнување градба на сите објекти финансирани од гарантираните инвестиции и почнување градба на други нови објекти и реконструкции.

При објектите што се финансираат од гарантираните инвестиции нарочно треба да се прошири и забрза градбата на капацитетите на производство на електрична енергија во електростопанството, црната и обоената металургија, хемиската, градежната, дрвната и индустријата на целулоза и хартија.

Во 1961 година, преку инвестирањето, треба да биде опфатена изградбата на Железарницата во Скопје и рудниците на железо и други нови капацитети и проширување на преработувачката индустрија, а пред сè на металната, текстилната, неметалната и дрвната индустрија.

Изградбата, при ова, по својот обем и програма треба да овозможи редовно остварување на развојот што се предвидува со новиот Општествен план за развотокот на стопанството во периодот 1961—1965 година.

Да се продолжи со истражувачките работи за утврдување на рудните резерви на металите и неметалите.

Глава X

ЗЕМЈОДЕЛСТВО

1. Врз база на досегашните инвестициони вложувања, преземените мерки за унапредување на земјоделското производство, како и предвидените инвестициони вложувања, земјоделското производство се цени дека ќе биде повисоко за 15,5% во

однос на 1960 година, а за 13,3% во однос на 1959 година. По одделни гранки се очекува следното движење на производството:

	По цени од 1959 година	
	1961	1961
	1959	1960
Полоделство	106,6	113,0
Овощтарство	115,7	132,2
Лозарство	241,1	137,5
Сточарство	112,0	106,1
Преработка	213,8	120,8
Споредни дејности	94,1	99,6

За остварувањето на земјоделското производство се предвидува натамошно проширување и подобрување на агротехничките и зоотехничките мерки, зголемување бројот на продуктивноста на добитокот во социјалистичките стопанства и земјоделските задруги, зголемување на земјоделските површини и површините на лозја и овошни градини, натамошни интензивни вложувања во земјоделството, зајакнување на селскостопанските организации, проширена примена на постимулативни форми на наградување.

Покрај тоа се предвидува поголемо ангажирање на земјоделската служба во спроведувањето на мерките за модернизација на земјоделското производство, создавање на поголем број стручни кадри и подобрување организацијата на работата во земјоделските организации.

2. Вкупните бруто вложувања од општествените средства се оценува дека ќе изнесуваат 12,5 милијарди динари. Најголем дел од предвидените инвестиции во 1961 година, треба да се употребат за набавка на механизација, развотокот на сточарството и изградба на хидромелиоративни објекти.

Во 1961 година ќе продолжи изградбата на мелиоративните објекти според Законот за финансирање на мелиоративните работи во Народна Република Македонија.

Средствата од Републичкиот инвестиционен фонд, инвестиционите фондови на народните одбори и сопствените средства на земјоделските организации треба да се употребат за учество во инвестициите од ОИФ и за набавка на механизација, квалитетен добиток, за изградба на помали мелиоративни објекти, за изградба на помали објекти за преработка и друго.

Средствата на Републичкиот фонд за уредување на водите ќе се употребат за учество во финансирањето за уредување на порите во подрачјата на приоритетните мелиоративни објекти, според Законот за финансирање на мелиоративните работи во Народна Република Македонија, потоа за уредување на порои надвор од овие подрачја, како и за студии и истражувања во областа на водостопанството.

3. Зголемувањето на приносите и унапредувањето на сточарството се основните задачи во земјоделското производство.

За зголемувањето на приносите треба да се преземат следните поважни мерки:

а) да се зголеми употребата на вештачките ѓубриња и зеленото ѓубрење, како и порационално да се користи арското ѓубре;

б) да се зголеми производството на квалитетни семиња, а особено на индустриските и крмните култури;

в) да се продолжи со набавка на земјоделски машини, при што основната ориентација да биде кон создавањето на комплексна механизација, ремонти работилници, опрема за снабдување со гориво и друго, а особено во социјалистичките стопанства;

г) да се преземат мерки за порационално користење на постојните и новите и хидромелиорации;

д) знатно да се прошири површината на преткултури, меѓукултури и втори култури, а особено на површините што се наводнуваат.

4. Да се посвети нужното внимание за зголемување на приносите и за подобрување на економиката во производството на високородната пченица и хибридна пченка.

5. За унапредувањето на сточарството, а нарочно за зголемувањето производството на млеко и месо, треба да се преземат следните мерки:

а) да се зголеми производството на крмните култури, а особено на преткултурите, меѓукултурите и вторите култури, да се прошират мелиорациите на пасиштата и да се воведат производство на соја во пошироки размери;

б) да се зголеми бројот на продуктивниот добиток во земјоделските стопанства и задруги со набавка и запазување на сопствениот подмладок. Посебни напори да се вложат за зголемување бројот на кравите и покачување нивната продуктивност;

в) во земјоделските стопанства и задруги треба да се обрне особено внимание за развивање на современо организирани сточни фарми, за згојување на говеда, свињи, птици, и за производство на млеко и јајца;

г) да се продолжи со меринизација на овците и вештачкото осеменување на кравите;

д) да се спроведат во поголем обем и други мерки, како што се: лиценцирање на машиниот расплоден добиток, заштита на добитокот од болести и штетници, уматичување и друго.

6. За унапредување на овоштарството и лозарството треба да се преземат, покрај другото, и следните мерки:

а) зголемување на производството на садници;

б) да се зголеми примената на современата агротехника во овоштарството и лозарството, а нарочно употребата на вештачко и зелено ѓубре и заштита од болести и штетници;

в) докомплетирање на постојните насади со потребната опрема и објекти за непречено изведување на производствениот процес, реконструкција на постојните насади и постигање на повиоки приноси;

г) да се продолжи и прошири асанацијата на овошните градини.

7. За извршувањето на предвидените задачи потребно е мобилизација на сите сили во областа на земјоделството, особено во социјалистичките стопанства.

Земјоделските стопански организации, коморите и другите организации во своите акциони програми треба да ги разработат задачите што ги предвидува планот и да преземат мерки за нивното извршување. Во кооперирањето потребно е да се ангажираат не само земјоделските задруги, туку и земјоделските стопанства и другите земјоделски организации.

Предвидените вложувања во основни и обртни средства ќе придонесат за натамошен развој на овие организации и ќе создадат услови за проширување на нивната активност во смисла на унапредување на производството, проширување на односите со индивидуалните производители, подобро користење на средствата, итн. Кон тоа ќе придонесе и веќе здобиеното досегашно искуство на тоа поле.

Глава XI

ШУМАРСТВО

1. За развојот на шумарството во 1961 година се предвидува знатно поголем обем на работите во регенерацијата и подобрувањето на положбата на шумскиот фонд со примена на посовремена техничка база. Поради тоа потребно е:

— проширување на работите за одгледување и подобрување на постојните шуми со чистење, прореди и внесување на иглолисни, тополи и други економско појаки видови дрвја;

— заштита и одбрана на шумите од пожари, зарази и елементарни непогоди;

— извршување работи на комплексна мелиорација на деградирани шуми и шикари и претворање на ниските шуми и шикари во попродуктивна стопанска форма, со интродукција на иглолисни, тополи и други економско-појаки видови дрвја и други мелиоративни мерки;

— проширување на работите за подигање на плантажни насади на тополи и други видови дрвја со високи приноси. Посебно се учува потребата за изработка на документација, формирање на расадничка површина за проширување производството на расад и друго;

— проширување на работите за комплексна мелкорација на голините со примена на разни поефикасни и поекономични методи за мелиорација (пошумување, затревување, подигање на лозови и овошни насади и друго).

2. Во 1961 година се предвидуваат понатамошни вложувања за подобрување на техничката опременост на шумите со изградба на шумски комуникации, згради и набавка на нужната опрема за механизирање на работите во шумарството.

3. Во 1961 година се предвидува посовремено искористување на шумските богатства со проширување на режиското искористување на главните и споредните шумски производи, врз база на редовните и одгледните сечи и комбинирано шумско-земјоделско користење на земјиштата и друго.

4. Во сообразност со подобрената комуникациона мрежа и створањето на нови шумски комплекси, се предвидува обемот на сечата да изнесува 730.000 м³, од кои во шумите од општонароден имот 670.000 м³, а во шумите во приватна сопственост 60.000 м³. Се предвидува индустриската сеча во однос на процената во 1960 година да се зголеми за 7,7%, односно да достигне висина на 260.000 м³. Напоредно со зголемувањето обемот на сечата се предвидува подобрување на структурата на производството со позголемување производството на индустриското, техничкото дрво, од 125.000 м³ во 1960 година на 140.000 м³ што претставува зголемување од 12%.

5. За извршувањето на предвидените работи во 1961 година се предвидува во оваа област да се инвестираат 800 милиони динари спрема 656 милиони динари во 1960 година.

Напоредно со предвидените инвестициони вложувања во 1961 година, во работите на пошумувањето се очекува поголемо учество и помош од општествените организации. За изградба на постојни шумски патишта, кои му служат и на шумарството и на јавниот сообраќај, треба да се вложат и средства од буџетите и фондовите за патишта на народните одбори, како и од другите заинтересирани организации и установи. Таква иста помош треба да укажат и шумските стопански организации и фондовите за унапредување на шумарството во однос на јавните патишта кои непосредно минуваат низ шумски објекти и даваат непосреден придонес за проширување на шумското производство и за подобрување на шумскиот фонд.

6. Се предвидуваат посебни вложувања за унапредување на ловството со обезбедување на постојните ловишта со нужната техничка опрема.

Глава XII

ГРАДЕЖНИШТВО

1. Со цел да се обезбеди побрза и поефикасна изградба, а посебно за реализација на зголемените инвестициони вложувања потребно е во 1961 година да се прошират капацитетите и да се зголеми ефикасноста во градежништвото.

2. Предвидениот обемот на градежните работи во 1961 година е поголем за 18,4% во споредба со 1960 година, односно 19,6% во општествениот сектор.

Во сообразност со обемот и структурата на инвестиционите вложувања во 1961 година се предвидува следната вредност на производството во градежништвото:

	Во милијарди динари По тековни цени		Индекс 1961 1960
	1960	1961	
Вкупно:	29,8	36,9	123,8
а) Општествен сектор	26,4	33,0	125,0
— Стопански објекти	18,6	24,0	129,0
— Нестопански објекти	7,8	9,0	115,4
б) Приватен сектор	3,4	3,9	114,7

Во однос на структурата на градежните работи во 1960 година, во 1961 година се предвидува нешто поголемо учество на објектите од капитална изградба.

Од предвидениот обемот на градежните работи во општествениот сектор отпаѓа на објектите од високоградба 17,3 милијарди динари, а на објектите од нискоградба 15,7 милијарди динари.

3. За извршувањето на планираниот обемот на градежните работи, како и за понатамошното унапредување на градежништвото воопшто, во 1961 година се предвидуваат општествени бруто инвестициони вложувања во износ од 2,0 милијарди динари, што е за околу 54% повеќе во однос на 1960 година. Претежен дел од овие средства треба да се употребат за набавка на градежна механизација и транспортни средства.

Покрај предвидената набавка на нова механизација, градежните претпријатија треба да посветат поголемо внимание за целосно користење на постојната, како и на новата механизација. При ова нужно е да се врши кооперирање помеѓу поодделни градежни претпријатија во користењето на одделни градежни машини, а за поефикасно изведување на работите.

4. Развивањето на капацитетите на завршно-градежните работи заостанува зад зголемениот обемот на градежните работи, што ја успорува и посклапува изградбата на објектите од општествениот стандард. Затоа треба народните одбори, градежно-занаетчиските стопански претпријатија и соодветните установи да обрнат посебно внимание за што побрз развој на овие капацитети.

Досегашната динамика на завршувањето на објектите од општествен стандард укажува на недоволното користење на постојните капацитети за завршни работи во текот на првото полугодие. За целосно и рационално користење на овие капацитети од решавачко значење е таква организација на градба што ќе го овозможи нивното рамномерно ангажирање во текот на целата година.

5. Со предвиденото зголемување на механизацијата, со подобрувањето на организацијата на работата, а со тоа и понатамошно зголемување продуктивноста на трудот, се предвидува дека бројот на запослените во 1961 година ќе порасне за околу 8,6%, при истовремено зголемување на обемот на работите за околу 20%.

6. Во општиот пораст на индустриското производство се предвидува понатамошно зголемување на производството на градежни и други материјали за градење. За да се избегнат евентуални застоји поради неускладеноста во динамиката на производството со потрошувачката, потребно е благовремено да се преземат соодветни мерки за поредовно и поцелосно снабдување со градежни материјали.

7. Во извршувањето на значитно зголемениот обемот на градежните работи во 1961 година треба да придонесе и подобрата и благовремената подготовка на техничката документација. Неопходно е да се забрза воведувањето на типизација и стандардизација заради полесна и поцелосна примена на новите современи методи на градба. При изра-

ботката на техничката документација треба да се настојува за примена на типски решенија кај сите објекти од масовна изградба.

8. Градежните претпријатија треба да преземат мерки за подобрување на организацијата во изведувањето на градежните работи, за проширување на системот и за наградување по комплексен учинок.

Градежните стопански организации со повеќе настојувања да го развиваат и усовршуваат процесот на специјализацијата за да се постигне поефикасно и порационално изведување на одделни видови градба.

Глава XIII СООБРАКАЈ

1. Обемот на сообраќајните услуги во 1961 година резултира од зголемената побарувачка, а се обезбедува со понатамошно проширување на превозните и другите капацитети во сите сообраќајни гранки, а особено од зголеменото учество на железничкиот сообраќај во масовни превози на стоки.

Напоредно со порастот на сообраќајните услуги по обем треба да се подобрува и нивниот квалитет, што ќе се огледа во зголемената брзина, експедитивноста, сигурноста и удобноста при извршувањето на сите видови сообраќајни услуги.

2. Напоредно со порастот на стопанството, структурата на производството и потрошувачката, од една страна, и можностите за проширување на сообраќајните капацитети во одделни сообраќајни гранки, од друга страна, се предвидува следното движење на обемот и структурата на сообраќајните услуги:

	1959/58	1960/59	1961/60
Сообраќај вкупно:	115,3	110,8	110,2
Во тоа:			
— превоз на стоки:	119,8	107,6	111,0
— превоз на патници	111,9	112,2	107,4
— ПТТ услуги	109,7	109,1	113,3

По сообраќајни гранки се предвидува следното движење на обемот на превозите:

	1959/58	1960/59	1961/60
Железнички сообраќај	111,3	109,6	107,2
Друмски сообраќај	147,7	117,7	119,9
Езерски сообраќај	96,3	92,3	116,4
Поштенски сообраќај	104,7	109,1	113,3

Предвидениот обем на сообраќајните услуги во 1961 година треба да се обезбедува со проширувањето на сообраќајните капацитети и нивното поефикасно користење во сите сообраќајни гранки. Значителна улога во реализацијата на предвидените превозни услуги има железничкиот сообраќај, со постигнатото и предвиденото проширување на превозните капацитети во 1960 и 1961 година, а исто така и друмскиот сообраќај, со проширувањето на неговиот возен парк и изградувањето на патната мрежа.

Забрзаната динамика на вложувањата во поштенско-телеграфско-телефонскиот сообраќај во 1961 година овозможува натамошно зголемување на обемот и подобрување квалитетот на ПТТ услугите.

3. За постепено отстранување на диспаритетот помеѓу цените на транспортните услуги и цените на стоки, заради подобро ускладување на дејноста и развитокот на сообраќајните гранки и поекономично користење на транспортните средства се предвидува спроведување на реформа во системот на превозните тарифи, со тоа што тарифните ставки повеќе ќе приближат до стварните трошоци на превозот на стоките.

Во таа смисла, а заради предвиденото смалување на регресите и дотациите за превоз на патници се предвидува релативно мал пораст во патничките превози.

4. Како резултат на досегашните и предвидените вложувања во 1961 година во реконструкцији и рационализацији во сообраќајот, спроведувањето на реорганизацији во железничкиот и ПТТ сообраќај, како и воведувањето на постимулативен систем на наградување, се создаваат услови за понатамошно зголемување продуктивноста на трудот во сообраќајот во просек од 3,0%.

При тоа се оценува дека запосленоста во сите сообраќајни гранки ќе порасне за 5,4%.

5. За реализација на предвидениот развиток на сообраќајот и извршување на обемот и структурата на сообраќајните услуги потребно е во 1961 година да се инвестираат 11.400 милиони динари, што во однос на реализираните инвестиции во 1960 година претставува зголемување за 52%.

Инвестициите во основните фондови се насочуваат кон набавка на превозни средства, реконструкцији на постојните капацитети и опрема, за да се зголеми транспортната сила на сообраќајот, да се постигне извршување на предвидениот обем и структура на сообраќајните услуги и да се подобри економскиот ефект.

Во 1961 година се предвидува поинтензивна изградба на магистралната патна мрежа во НР Македонија.

Со предвидените средства за изградба на магистралниот пат „Братство — Единство“ ќе се изгради во целост и ќе се пушти во сообраќај делот од Скопје до границата со НР Србија и ќе се продолжи со изградбата на останатиот дел на аутопатот.

Останатата основна патна мрежа ќе се продолжи и заврши со реконструкција и модернизација на патот Битола — Прилеп и Скопје — Тетово.

За понатамошна изградба, реконструкција и модернизација на патната мрежа потребно е да се пристапи кон подготвување на документација.

Низ поефикасно користење на одредбите од Законот за јавните патишта по однос на месниот самодопринос да се обезбеди подобро одржување, реконструкција и модернизација на локалните патишта од III и IV ред.

Глава XIV

ТРГОВИЈА, УГОСТИТЕЛСТВО И ТУРИЗАМ

I. Внатрешна трговија

1. Со претстојниот развиток на стопанската активност во 1961 година се создаваат можности да се продолжи со зголемувањето на прометот во сите гранки на трговијата. Зголемувањето на прометот

во трговијата на мало се предвидува да изнесува 15,1%, додека прометот во трговијата на големо би требало да расте побавно во однос на претходната година.

2. Досегашниот напредок, како и мерките што ќе се преземат за одржување на стабилноста во земјоделското производство, ќе придонесат во поголема мера да се ускладат односите на пазарот и во градовите да се подобри снабдувањето на населението со земјоделско-прехранбени производи. Во тој правец и трговската мрежа ќе треба навреме да ја зголеми својата активност за поуспешно вршење на својата функција.

3. Достигнатиот и предвидениот развиток на индустриското производство создава можности во 1961 година да се подобри подмирувањето на потребите со индустриски стоки, по обем, квалитет и асортиман на производи. Во врска со ова потребно е да се прошири директното поврзување на трговијата на мало со производството.

4. Сообразно со досегашниот пораст и перспективниот развиток на стоковниот промет, во 1961 година ќе треба, напоредно со понатамошното усовршување на организацијата и техниката на прометот, да се почне интензивно со изградба на материјално-техничката база на трговијата, како и да се обезбедат други услови за подобрување квалитетот на услугите во прометот.

5. Вкупните инвестициони вложувања во трговијата во 1961 година се предвидуваат во износ од 22 милијарди динари, при што поголемиот дел од овие средства се очекува да се реализираат од сопствени извори на стопанските организации и локалните органи. Средствата од Републичкиот инвестиционен фонд со кој треба да се забрза изградбата, ќе се користат за позначајни објекти во секторот на прометот и за модернизација на мрежата. Во користењето на средствата на стопанските организации ќе треба што повеќе да се применува принципот на здружување, каде што за тоа има оправданост.

6. Со предвидените средства се овозможува интензивно да се продолжи со модернизацијата на постојните и изградба на нови капацитети за промет со прехранбени и индустриски стоки. Затоа овие средства ќе се употребуваат првенствено за обезбедување на современ сместувачки и продажбен простор, како и за модернизација на мрежата преку набавка на опрема.

II. Извоз

1. Порастот на индустриското и земјоделското производство создава можност да се зголеми извозот од НР Македонија. Зголемувањето на извозот во 1961 година се предвидува да изнесува 10,4%, при што најголем пораст се счекува при индустриските стоки од 18% во однос на претходната година. Во извозот на индустриски стоки ќе постои ориентација да се зголемува учеството на стоки со повисока обработка.

III. Угостителство и туризам

1. Подобрувањето на материјалните услови на корисниците на угостителските услуги, проширувањето на капацитетот за смештај и исхрана и по-

натамошното воведување на современи форми на услужување во угостителството, ќе придонесат да се продолжи со значителен пораст на прометот во угостителството и туризмот. Порастот на прометот во 1961 година се предвидува да изнесува 10,2% во однос на 1960 година, а напоредно со тоа да се подобри и квалитетот на услугите.

2. За подигањето материјалната база на угостителството и туризмот во 1961 година се предвидува да се инвестираат 0,9 милијарди динари или за 12,5% повеќе од претходната година. За убрзувањето на изградбата и модернизацијата на мрежата на угостителските и туристичките објекти во значителна мера ќе се користат средства и од Републичкиот инвестиционен фонд.

3. Со предвидените средства во 1961 година ќе се настојува сите започнати објекти во овој сектор да се завршат и навреме да се дадат во употреба, нарочно во туристичките места. Напоредно со тоа ќе се започне и со реконструкција и градба на нови објекти во сообразност со нараснатите потреби за смештај и исхрана: хотели, современи ресторани за општествена исхрана, реконструкција и модернизација на постојните објекти, како и за набавка на опрема.

4. Со модернизација на постојната угостителска мрежа и изградба на нови објекти ќе се зголеми можностите за користење на угостителските услуги и развивање на сите видови туризам. Ова истовремено ќе придонесе да се подобри квалитетот на услугите.

5. Зголемените капацитети во угостителските и туристичките објекти при понатамошното подобрување на другите услуги (превоз, снабдување и друго), ќе создадат основа во 1961 година да се зголеми туристичкиот промет на домашните и странските туристи.

6. Во 1961 година се предвидува општествените и стопанските организации да пристапат поорганизирано во инвестирањето на своите средства во изградба на работничко-службенички ресторани, како и на современи и лесни објекти за одмор и разонода на работните луѓе и младината. За развивање на туризмот и овозможување на пошироко користење на дневните, неделните и годишните одмори ќе се инвестираат и посебни средства од страна на заедницата.

7. За подобрување на условите за престој на туристите се предвидува, во 1961 година, да се продолжи со изградба и модернизација на поважните комунални објекти во главните туристички места.

Глава XV

ЗАНАЕТЧИСТВО

1. Понатамошниот развиток на стопанството, постојаното зголемување на животниот стандард, унапредувањето на земјоделството и обемот на индустриското производство создаваат услови за брз пораст на занаетчиската дејност во Републиката.

2. Се очекува обемот на производството и услугите да се зголеми со 12%. Во општествениот сектор ова зголемување се очекува да достигне 17%.

3. За успешното извршување на задачите неопходна е понатамошна механизација на занаетчиството и подобрување квалификационата структура на запослените.

4. Зголемување на обемот на дејноста на оваа стопанска област ќе се постигне со:

— активирање на вложените средства во општествениот сектор на занаетчиството;

— воведување на стимулативни форми на наградување во стопанските организации;

— подобра организација на работа;

— измена на квалификационата структура на запослените;

— подобра координација во изведбата на градежните и градежно-занаетчиските работи на објектите;

— правовремено обезбедување со основни суковини и помошни материјали;

— зголемување продуктивноста на трудот.

5. За замена на дотрајаните основни средства, пополнување на постојниот машински парк и формирање на нови стопански организации, во општествениот сектор на занаетчиството ќе се инвестираат 900 милиони динари.

6. Инвестиционите средства од РИФ првенствено ќе се наменат за реконструкција на постојните и формирање на нови градежно-занаетчиски претпријатија и услужни работилници и услуги за одржување на средства во домаќинствата и станбено-комуналните објекти.

7. Посебно внимание ќе му се посвети на оспособувањето на нови стручни кадри, со што треба да се подобри квалификационата структура на запослените.

Дел четврти

РЕЖИМОТ НА ФОНДОВИТЕ И МЕРКИТЕ ЗА ИЗВРШУВАЊЕ НА ПЛАНОТ

Глава XVI

ФОНДОВИ

1.

РЕПУБЛИЧКИ ИНВЕСТИЦИОНЕН ФОНД

1. Средствата на Републичкиот инвестиционен фонд се формираат од:

— приходите кои според сојузните прописи, за општествените инвестициони фондови и други прописи, му припаѓаат на Републичкиот инвестиционен фонд;

— ануитетите по заеми од Општиот инвестиционен фонд одобрени заклучно со 1960 година;

— ануитетите по заеми дадени од Републичкиот инвестиционен фонд;

— дотација на Општиот инвестиционен фонд;

— други непредвидени приходи.

2. Средствата на Републичкиот инвестиционен фонд ќе се употребат:

А) За инвестиции во основни средства во поделни области и за други намени, а најмногу до следните износи:

	мил. дин.
1. Во областа на индустријата и рударството	3.650
2. Во земјоделството	1.300
3. Во шумарството	400
4. Во градежништвото	400
5. Во сообраќајот	250
6. Во трговијата и угостителството	960
7. Во занаетчиството	250
8. За нестопански инвестиции — културно-социјална дејност	1.000
9. За гарантни износи и др.	550

Б) За давање заеми за обртни средства

3. Предвидените средства од претходната точка, Југословенската инвестициона банка и Југословенската земјоделска банка — Централна за Народна Република Македонија, ќе ги употребат:

— за извршување на обврските по порано склучените заеми;

— за одобрување на нови заеми за реконструкција и изградба на нови објекти, што се во согласност и обезбедуваат извршување на задачите поставени со Сојузниот и Републичкиот општествен план за стопанскиот развој во периодот 1961—1965 година;

— за учество во користење на заеми од средствата на Општиот инвестиционен фонд и специјалниот фонд.

4. Средствата на дотацијата од Општиот инвестиционен фонд, Југословенската инвестициона банка — Централна за НР Македонија ќе ги употреби за финансирање изградбата на определени објекти во следните области:

Во индустријата и рударството до	450 мил. дин.
Во шумарството до	400 мил. дин.
Во трговијата до	160 мил. дин.
Во угостителството до	200 мил. дин.

Од средствата на дотацијата ќе се финансира изградбата на објектите од структурата на гарантираните инвестиции предвидени за овие области за периодот 1957—1961 година.

5. За финансирањето на инвестициите во стопански неразвиените подрачја, за објектите од индустријата и рударството, во 1961 година се предвидува да се инвестираат, од средствата на овој фонд и од средствата на специјалниот фонд 1.200 милиони динари.

6. За инвестиционите заеми што се одобруваат од средствата на Републичкиот инвестиционен фонд и од средствата на специјалниот фонд за објектите од претходната точка, во стопански неразвиените подрачја, корисниците на заемите не се задолжени да го полагаат пропишаното учество во трошоците на инвестициите.

За заемите што инвеститорите од претходниот став ги добиваат, гарантни износи ќе се обезбедат од средствата на Републичкиот инвестиционен фонд предвидени во точка 2 под А став 9 од овој дел.

7. Од делот на средствата на Републичкиот инвестиционен фонд, што се формираат од ануитетите по заеми дадени од овој фонд, Југословенската инвестициона банка и Југословенската земјоделска банка — Централна за НР Македонија ќе даваат заеми за фондот на обртни средства на стопанските организации на кои им се дадени инвестициони заеми за основни средства.

8. Се овластува Извршниот совет да ја одреди поблиската намена и распределбата на средствата предвидени во точка 2 под А — број 8 и 9 од овој дел.

9. Се овластува Извршниот совет да ги пропише условите и начинот за доделување и користење на средствата од овој фонд.

2.

РЕПУБЛИЧКИ ФОНД ЗА СТАНБЕНА ИЗГРАДБА

1. Средствата на Републичкиот фонд за станбена изградба се формираат спрема постојните прописи.

2. Републичкиот фонд за станбена изградба учествува во приходите на општинските фондови за станбена изградба од придонесот за станбената изградба со 20%.

3.

ФОНДОВИ ЗА ПАТИШТА

1. Приходите на фондовите за патишта се распределуваат по одделни фондови, и тоа:

Фондови за патишта

Републички Околински Општински

а) Данок на промет на трансп. услуги од приватни возила	60%	20%	20%
б) Државни такси за моторни возила	60%	20%	20%
в) Државни такси на за-прежни возила	—	60%	40%
г) Општински такси на возила	—	—	100%

д) Приходите од продадена трева, овошје и дрва од патното земјиште ќе се уплатуваат во оној фонд за патишта од кој се врши финансирањето за одржување и реконструкција на тие патишта.

ф) Приходите од парични казни за повреда на сообраќајните прописи, прописите за јавните патишта и оштетување на патиштата, ќе се уплатуваат во фондот на патишта на онаа територијална единица чии органи ја донеле одлуката за казна.

Глава XVII

РЕПУБЛИЧКИ БУЏЕТ

1. Вкупните расходи на Буџетот на Републиката изнесуваат 13.307 милиони динари.

2. Буџетската резерва на Републичкиот буџет изнесува 396 милиони динари.

3. Од вкупните републички приходи, на Републичкиот буџет му припаѓаат:

а) 100% од републичкото учество во заедничките приходи на народната република и народните одбори;

б) Дотации од Федерацијата;

в) Други приходи предвидени со Републичкиот буџет.

Глава XVIII

ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

1. Општествените планови на општините и околиците треба да бидат во согласност со сојузниот и со овој Општествен план и преку структурата на вложувањата и мерките за развитокот на стопанството, општествениот стандард и личната потрошувачка на своето подрачје, да придонесуваат за остварувањето на задачите и предвидувањата со Сојузниот и овој план.

Плановите на стопанските организации треба да бидат во согласност со целите и задачите на Сојузниот општествен план, овој план и плановите на околиците и општините. Поради тоа, потребно е да се координира работата на стопанските организации преку соборите на производителите, стопанските комори, стручните здруженија, задружниците и другите организации.

Овој општествен план важи од 1 јануари 1961 година.

55.

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА БУЏЕТОТ НА НАРОДНА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ЗА 1961 ГОДИНА

На основа член 71 точка 11 од Уставниот закон за основите на општественото и политичкото устројство и органите на власта на Народна Република Македонија се прогласува Законот за буџетот на Народна Република Македонија за 1961 година, што Народното собрание на Народна Република Македонија го усвои на седницата на Републичкиот собор, одржана на 6 март 1961 година и на седницата на Соборот на производителите одржана на 6 март 1961 година.

У број 3

6 март 1961 година
Скопје

Потпретседател
на Народното собрание,
Видос Смилевски, с. р.

Претседател
на Извршниот совет,
Александар Грличков, с. р.

ЗА К О Н

ЗА БУЏЕТОТ НА НАРОДНА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ЗА 1961 ГОДИНА

Член 1

Буџетот на Народна Република Македонија (Републички буџет) за 1961 година содржи:

Приходи	Динари	5.842.300.000
Расходи	Динари	13.307.300.000
Вишок на расходи	Динари	7.465.000.000

Член 2

Вишокот на расходите над приходите по Републичкиот буџет се покрива со дотација предвидена во сојузниот буџет.

Член 3

Средствата што надлежните заводи за социјално осигурување сходно одредбите од членовите 24, 26 и 29 од Законот за здравственото осигурување на работниците и службениците ги враќаат во пол-

П Р Е Г Л Е Д
на приходите и расходите по бюджетот на Народна Република Македонија
(Републички бюджет) за 1961 година

П р и х о д и	Р а с х о д и
I. Заседнички приходи	I. Расходи на републичките органи и установи:
— Придонес на буџетите од личниот доход на работни- ците во општественото стопанство	— Лични расходи 2.746.580.000
— Придонес на буџетите од личниот доход на работни- ците вон од општественото стопанство	— Материјални расходи 1.298.450.000
— Придонес од фондот за заседничка потрошувачка на стопанските организации	
— Данок на доход од земјоделе	II. Илинденски пензии:
— Данок на доход од самостојни занимања и останала имовина	— Илинденски пензии 58.000.000
— Општински прирез од земјоделците	III. Надоместок за повластици во автобускиот сообраќај по републички прописи:
— Општински данок на промет	— Надоместок за повластици во автобускиот сообраќај по републички прописи 30.000.000
— Данок на промет што го плаќаат граѓаните и гра- ѓанските правни лица	IV. Надоместок за неправилно одземени имоти на колониистите:
— Земјарина	— Надоместок за неправилно одземени имоти на колониистите 50.000.000
— Административни такси	V. Дотации:
— Судски такси	— на самостојните установи 1.845.786.000
— Данок на промет од индивидуални производители на тутун и хмељ	— на општествените и други организации 427.000.000
— Данок на промет од пиво, ракија и жестоки алко- холни пијалаци	— на фондовите 992.009.000
— Приходи од републичките органи и установи:	— на околиците 4.647.000.000
— Републички органи и установи 34.200.000	VI. Нестопански инвестиции:
III. Останати приходи	— Нестопански инвестиции 638.595.000
— Останати непредвидени приходи 21.100.000	VII. Обврски по буџетот и буџетска резерва:
IV. Дотација:	— Обврски по буџетот и буџетска резерва 573.880.000
— Дотација за урамнотежување на буџетот 7.465.000.000	
ВКУПНО ПРИХОДИ: 13.307.300.000	ВКУПНО РАСХОДИ: 13.307.300.000

за на одделните позиции на личните расходи по претсметките на републичките органи и установи, можат да се ползуваат само за потребите предвидени во рамките на партиите на личните расходи и тоа по преговорна согласност на Државниот секретаријат за работи на финансиите.

Член 4

Извршниот совет за одделни републички органи и установи одобрува во рамките на утврдната систематизација на работните места да се назначува само одреден број нови службеници преку бројот утврден со претсметките за 1961 година.

Член 5

Средствата одобрени по републичкиот буџет за 1960 година за инвестиции, што органите, установите и организациите на кои им се дадени не ги утвршат до крајот на 1960 година, можат во согласност со Државниот секретаријат за работи на финансиите да се употребат во 1961 година за довршување на започнатите објекти.

Член 6

Од сите приходи на Републичкиот буџет и републичките фондови (освен од дотациите) што ќе се остварат во текот на 1961 година ќе се одделува 3% во полза на Републичкиот резервен фонд.

Член 7

Обезбедените кредити по разделот 18 — Надоместок за повластици во автобускиот сообраќај по републичките прописи и разделот 19 — Надоместок за неправилно одземени имоти на колонисти ќе се извршуваат од страна на Државниот секретаријат за работи на финансиите.

Член 8

Овој закон влегува во сила со денот на неговото објавување во „Службен весник на Народна Република Македонија“, а ќе се применува од 1 јануари 1961 година.

56.

На основа член 72 став 2 од Законот за организацијата на Југословенските пошти, телеграфи и телефони, Извршниот совет донесува

РЕШЕНИЕ

ЗА ИМЕНУВАЊЕ ЧЛЕНОВИ НА УПРАВНИОТ ОДБОР НА ЗАЕДНИЦАТА ЗА ПТТ ПРЕТПРИЈАТИЈА ВО НР МАКЕДОНИЈА

1. За членови на Управниот одбор на Заедницата на ПТТ претпријатија во Народна Република Македонија се именуваат и тоа:

— Морис Шами, секретар на Трговската комора на НРМ;

— Андон Поп Андонов, началник во ДСВР на НРМ;

— Драгомир Будимовски, главен уредник на Радио-Скопје;

— Миле Тортевски, секретар на Угостителската комора на НРМ;

— Томе Малевски, директор на Дирекцијата за патишта на НР Македонија;

— Стево Томовски, член на Секретаријатот на Републичкиот одбор на Синдикатот за сообраќај и врски;

— Киро Николовски, службеник на Секретаријатот за индустрија на Извршниот совет;

— Страте Арсовски, заменик директор на Новинско-издавачко и печатарско претпријатие „Нова Македонија“.

2. Ова решение влегува во сила веднаш, а ќе се објави во „Службен весник на Народна Република Македонија“.

Бр. 09-2762/5—1960

11 февруари 1961 година

Скопје

ИЗВРШЕН СОВЕТ

Секретар, Претседател,
Филип Брајковски, с. р. Александар Грличков, с. р.

СОДРЖИНА

- | | | |
|---|-----------|-----|
| 54. Указ за прогласување на Општествениот Стопански развиток на Народна Република Македонија за 1961 година | — — | 137 |
| Општествен план за стопанскиот развиток на Народна Република Македонија за 1961 година | — — — — — | 137 |
| 55. Указ за прогласување на Законот за буџетот на Народна Република Македонија за 1961 година | — — — — — | 150 |
| Закон за буџетот на Народна Република Македонија за 1961 година | — — — — | 150 |
| 56. Решение за именување членови на Управниот одбор на Заедницата за ПТТ претпријатија во НР Македонија | — — — — | 152 |